

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Celoletna naročnina Din 60.—, polletna Din 30.—, mesečna Din 5.—.
Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica 23, telefon št. 2552.
Poštni predal 169. Čekovni račun št. 15.420.

Leto II.

Ljubljana, dne 11. januarja 1930.

št. 2.

Druga haaška konferenca.

Dne 4. t. m. je pričelo zasedanje druge mednarodne konference v Haagu pod predsedstvom g. Jaspar-a. To zasedanje je pravzaprav nadaljevanje in — upajmo, da tudi zaključek prve haaške konference.

Konferenca se bo v glavnem bavila z vprašanjem ratifikacije Youngovega načrta, z ustanovitvijo »Mednarodne reparacijske banke ter s problemom reparacij.

Vodja angleške delegacije g. Snowden se je pred svojim odhodom iz Londona izrazil zelo optimistično o predvidenih uspehih te konference, jasiravno se je delo odbora, ki mu prva haaška konferenca poverila sestavo načrta za ureditev vzhodnih reparacij, razbilo brez končnega zaključka zaradi opozicije avstrijskih, bolgarskih in madžarskih delegatov.

Na neugoden potek prve haaške konference je škodljivo vplivala nepopustljivost Madžarske, ki ni hotela pristati na plačilo svojih reparacij, kar je onemogočilo Češkoslovaški plačanje osvobodilnega dolga, katerega bi imela prejeti od nje Italija.

Sedanje zasedanje je mnogo temeljitejše pripravljeno, kot je bilo prvo. Vsa vprašanja in predlogi so točno proučeni po posebnih odborih in je že danes gotovo, da se bo madžarski odpor zlomil.

Na prvi tajni seji sedanje konference, je bila imenovana finančna komisija za nemške reparacije, ki jo sestavljajo finančni ministri in finančni strokovnjaki šestih velesil. Poleg

te je izbrana tudi druga — za nas mnogo važnejša komisija vzhodne reparacije, ki jo poleg naših in drugih delegatov tvorijo tudi zastopniki Avstrije, Madžarske in Bolgarije.

Kakor omenjamo, se je delo odbora za vzhodne reparacije razbilo na madžarsko - avstrijskem - bolgarskem odporu.

Reparacijski dolg je bil Madžarski predpisan leta 1923 v višini 200 milijonov zlatih kron, plačljivih v dvajsetih letnih obrokih po 10 milijonov zlatih kron. Plačilni rok so Madžarski pozneje omilili v toliko, da bi imela začeti s plačevanjem šele leta 1943 in ji na ta način dali možnost, oskrbeti si inozemsko posojilo.

Poleg teh reparacijskih dolgov pa ima naša država dobiti od Madžarske in Avstrije še posebne stvarne reparacije v železniškem materialu, na upravnih, okupacijskih in drugih stroških. Obratno je sicer res, da imamo mi na podlagi trianonske pogodbe poravnati Madžarski dolgo, izvira joče iz takozvanega optantskega vprašanja. Ti naši dolgovi pa znašajo komaj tretjino tega, kar nam imata Madžarska in Avstrija izplačati v stvarnih reparacijah.

Vkljub temu dejstvu pa je odšla madžarska delegacija na konferenco s praktičnim načrtom: uveljaviti tam trianonsko pogodbo, po kateri ima nekaj še vedno spornih bonitet, istočasno pa se otresti vseh reparacijskih in stvarno-reparacijskih obvez. Posle-

dica tega »ženijalnega« načrta je, da postanejo vsi dosedANJI upniki Madžarske njeni — dolžniki!

Naša država je na ime reparacij dvignila v Madžarski predplačilo 47 milijonov zlatih kron, kar — seveda — pri tem zadržanju madžarske delegacije tvori predmet za obravnavanje na konferenci.

Tudi Avstrija se — naravno — želi otestiti svojih dolžnosti, utemeljujoč to s svojim slabim finančnim in gospodarskim položajem. Ker je Avstrija poleg tega prevzela v svoje breme dolgove religioznih fondov, je popustljivost glede njenih reparacij od strani konference mnogo verjetnejša.

Bolgarija je imela prvotno plačati po neuillskem dogovoru 550 milijonov zlatih frankov s 5% obrestmi, počenši z letom 1923 v 37 obrokih po 33 milijonov zlatih frankov, poleg tega pa še vsoto 1.700 milijonov zlatih frankov — brezobrestno — počenši z letom 1953. Sedanji haaški konferenci je predložen načrt, ki prvo terjatev nasproti Bolgariji znižuje več kot za polovico in ji dovoljuje plačilo v 37 obrokih po 15 milijonov zlatih frankov, drugo terjatev v znesku 1.700 milijonov zlatih frankov pa sploh črta.

Ker je Bolgarija izjavila, da ne more sprejeti niti tega načrta, se bo konferenca morala baviti tudi s tem vprašanjem.

Važnih sklepov od strani konference je pričakovati tudi glede dolgov nasledstvenih držav Avstro-Ogerske za od nje prevzeto državno imovino in zemljišča, ker prihaja Madžarska s predlogom, naj se ta dolg nasledstvenim državam istotako oprosti.

Ker je bil za poravnavo teh dolgov določen poseben del iz nemške odškodnine, zahteva naša država, da se krijejo te terjatve na že določeni način, ali pa se z nasprotno njihovim črtanjem ali znižanjem znižajo, odnosno črtajo.

Tudi v zadevi Youngovega načrta so pripravljeni mnogi načrti glede razporeditve nemških reparacij. Najverjetnejše bo sprejet načrt, ki pred-

videva naslednjo vsakoletno razdelitev reparacij med zavezniške države: Francija 1.046,5 milijonov zlatih mark, Anglija 409 milijonov, Italija 213,7 milijonov, Belgija 115,5, Jugoslavija 84, Rumunija 20, Japonska 13,2, Portugalska 13,2, Grška 7, Poljska pol milijona zlatih mark. Pri tem načrtu smo mi udeleženi s 5% na reparacijskih terjativah, in obstoji upanje, da ostanemo pri 5% udeležbi tudi v slučaju zmanjšanja splošnega reparacijskega dolga.

Pri avstrijskih reparacijah smo bili doslej udeleženi z 10%. Ker pa je Avstrija vsled dolgoročnega odloga Madžarski, od katere smo do danes samo mi prejeli reparacije, oproščena teh dajatev, bode odstotek naše udeležbe pri avstrijskih reparacijah globoko znižan.

Vsa ta vprašanja in mnogo drugih reklamacij mora obravnati druga haaška konferenca ter jih spraviti v sklad z Youngovim načrtom. Zaključki konference so za našo državo izredne važnosti, ker bodo z rešitvijo madžarskih reparacij in drugih važnih vprašanj znatno vplivali na naše narodno gospodarstvo; zato moramo z največjim zanimanjem slediti njenemu delu in njenim sklepom.

*

Našo delegacijo v Haagu vodi zunanji minister dr. Voja Marinković; člani delegacije pa tvorijo gg.: dr. Gjorgje Gjurić, poslanik v Londonu; Vladimir Martinac, šef v notranjem ministrstvu; dr. Rado Matjašić, ravnatelj OUZD v Zagrebu; kot tajnika se udeležujeta sej gg. Velibor Pešić in Kosta Pavlović, uradnika notranjega ministrstva.

.....

*Vepati pakete
z motvozom Grouplje
= prihranek režije!*

.....

Pctek konference v Haagu.

Na mednarodni konferenci v Haagu je v zadnjih sejah že prišlo do prvih konfliktov v vprašanju nemških reparacij, ker zahteva Nemčija primeren odlog plačila.

Konferenca je nasproti Nemčiji nastopila zelo energično, ker njena nepopustljivost ogroža temelje izvršitve Youngovega načrta. Zahteva konference za točno izvrševanje nemških reparacijskih obvez je podprta z grožnjo ukinitve reparacijske komisije in zopetno vzpostavo versailleskega režima z vsemi posledicami.

Vzhodne reparacije, ki nas najbolj zanimajo, se tudi ne obravnavajo v našo popolno zadovoljnost.

Madžarska še vedno zavzema z malo spremembo isto stališče kot ga navajamo v uvodniku. Francoski tisk se čudi madžarski nepopustljivosti, ker se s tem samo zavlakuje vzpostavitev dobrih odnosov. Madžarska se pač nima pravice upirati plačilom, ker je njen državni dolg celo nižji od njene vsakoletnega proračuna in je doslej plačala šele 47 milijonov zl. frankov. Splošno prevladuje mnenje, da bi madžarski odpor predvsem škodil njenim državnim financam.

Vprašanje se bo še obravnavalo v posebnih sejah. Opazilo se je vneto posredovanje Italije v korist Madžarske.

Avstrijska delegacija z zveznim kanclerjem dr. Schober-jem na čelu izjavlja, da ne more sprejeti novih administrativnih bremen. Z ozirom na druge prevzete obveznosti tudi po letu 1943 ni misliti na plačevanje kakih reparacij. O izvrševanju avstrijskih obvez bi se moglo govoriti šele po letu 1968, ko bodo krite obveze, izhajajoče iz reliefne pogodbe.

Angleško mnenje pa je, da se bo morala z izvrševanje obvez Avstrija po letu 1943 izjaviti, ali sploh more kot neodvisna, svobodna in finančnega življenja zmožna država obstojati še nadalje. Stališče konference je, da se obveze morajo izvršiti tudi v slučaju, če bi prišlo do združitve Avstrije z Nemčijo.

Tudi za avstrijska reparacijska vprašanja so določena posebna pogajanja z zastopniki nasledstvenih držav, ki imajo do nje še posebne zahteve, na katerih pa so pripravljeni nekaj popustiti.

Bolgarska reparacijska vprašanja se istotako obravnavajo na posebnih sejah.

Na seji komisije za vzhodne reparacije dne 7. t. m. je izjavil bolgarski zunanji minister Burov, da ima Bolgarija vzlic slabemu gospodarskemu denarnemu in trgovinskemu stanju ter vzlic množici drugih državnih obvez najboljšo voljo definitivno rešiti vprašanje svojih reparacijskih vprašanj, da pa ne more prevzeti novih bremen v vprašanju vzhodnih reparacij, ki se od nje zahtevajo.

Na seji dne 8. t. m. je bolgarski finančni minister Molov na pritisk predsednika Loucheur-ja prišel s ponudbo, da plača Bolgarija 370 milijonov zlatih frankov v 37 letnih obrokih po 10 milijonov.

Države Male antante nastopajo v vprašanju vzhodnih reparacij skupno. Kako velike so še vedno difference med njimi in zlasti Madžarsko, priča dejstvo, da velesile že sedaj iščejo formulo, po kateri naj bi se države Male antante prisilile k podpisu Youngovega načrta v slučaju, da v tem vprašanju ne pride do sporazuma.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Ker se morajo nakupljeni ali prodani efekti ob določenem roku brezpogojno obračunati, ne glede na to, ali borzijanec pri tem dobiva ali izgublja, si pomagajo

na ta način, da izvrše za nakupljene odnosno prodane efekte **prolongacijo** (podaljšanje) roka za obračun.

Kakor že prej omenjeno, računajo

kupci pri obračunskih poslih vedno na porast vrednosti papirjev. Dogodi se pa često, da do dneva obračuna papirji niso porastli, ampak celo nasprotno — padli v vrednosti. **Kupec** bi v tem slučaju moral ob obračunu prevzeti manj vredne papirje za višjo ceno. On pa je prepričan, da morajo papirji vzlic temu porasti in bi on sam neugodno vplival na ceno, ako bi se branil prevzeti papirje in se zadovoljil z obračunom. Ker mu manjka za nakup potrebne gotovine, se obrne na svojo banko, ki mesto njega kupi in plača papirje. On sam pa se banki zaveže, da bode v gotovem roku odkupil papirje zopet nazaj celo po višji ceni kot jih je banka za njegov račun plačala. Razlika med bančno nakupno in bančno prodajno ceno se imenuje **report** ali zastavna pristojbina, v kateri so navadno tudi zapopadene obresti. Mnogokrat se kupcu nade v izboljšanje cene uresniči tako, da ne trpi pri tem velike ali celo nikake izgube, neredko pa še zaključi po prolongaciji z dobičkom.

Nasprotno pa se je lahko **prodajalec** motil v svojem pričakovanju na padec cen papirjev, ki so med tem porastli, tako, da bi imel na dan obračunskega roka on utrpeli veliko izgubo. Ker pa je tudi on prepričan, da bodo šli papirji navzdol, zaprosi svojo banko, naj izvrši ona kupčijo za njegov račun in izroči kupcu papirje. On sam pa se banki obveže, da ji v določenem roku preskrbi enako množino papirjev po še nižji ceni kot jih je banka za njegov račun izročila. Razlika se tu imenuje **deport** ali posojilna pristojbina.

V obeh slučajih je možno sicer v redkih slučajih ubežati preveliki izgubi, izravnati ali celo zaključiti z dobičkom. Vendar pa največkrat prodajalec, ki mora na borzi iskati papirje, da krije z njimi svojo obvezo pri banki, dvigne ponovno kurz s svojimi lastnimi povpraševanji in izgubi še več. Nasprotno pa lahko kupec v svoji nestrpnosti skuša naprej prodati papirje, ki jih bo moral ob roku prevzeti od banke in s ponudbo zopet zniža njihov kurz ter s tem škoduje sebi. — Previdni borzijanci zato skušajo vplivati na notiranje papir-

jev z drugimi ukrepi vsak v svojo korist.

Prolongacije se vkljub pričakovanju v največ slučajih zaključijo s še večjo izgubo kot je znašala na dan obračuna.

Glavna korist borze je, da izravnava potrebo enega kraja s preobilico drugega ter da s sklepanjem ročnih — terminskih — kupčij daje trgovcu možnost izrabit glavnico začasno v druge trgovske svrhe. S svojimi poročili borze stalno obveščajo trgovca o stanju cen.

Nikakor pa ne more reelni trgovci spregledati tudi kvarnega učinka terminskih špekulacij, ki sicer lahko prineso enemu ali drugemu dobiček, ravno toliko pa tretjemu izgube, ker mnogo krat neugodno vplivajo na celokupno trgovino in gospodarstvo.

Te borzne špekulacije so sicer že velikokrat poizkušali onemogočiti z zakonom in različnimi odredbami; vendar doslej brez uspeha.

Država in trgovstvo.

Moderne države se zavedajo velikega pomena trgovine v splošnem državnem gospodarstvu; zato urejujejo notranjo trgovino v soglasju s potrebami drugih stanov in jo podpirajo ter ščitijo pred tujo konkurenco s primernimi odredbami. Skrb za notranjo in zunanjo trgovino je poverjena posebnemu ministristvu. Pri nas ministru za trgovino in industrijo.

Ker predstavlja zunanja trgovina jednako važen faktor v državnem gospodarstvu, kajti omogoča nam nabaviti si iz tujine blago in predmete, ki jih mi sami nimamo, na drugi strani pa prodati v inozemstvo blago in pridelke, ki smo jih pridelali nad lastno porabo.

Upravljanje notranje in zunanje trgovine imenujemo **trgovsko politiko**.

Dasiravno trgovska politika vsake države vedno stremi za izboljšanjem in napredkom trgovine, vendar ne more država vedno delati v interesu trgovstva, kajti njena dolžnost je tudi zaščita koristi ostalih gospodarskih plasti naroda, ki predstavlja veliko večino.

Kakor delimo trgovino samo na notranjo in zunanjo trgovino, razlikujemo z ozirom na to tudi notranjo in zunanjo trgovinsko politiko.

Notranja trgovinska politika urejuje trgovino v mejah države in njene odnose nasproti drugim stanovom.

Najvažnejša ustanova notranje trgovinske politike so **trgovske zbornice**, ki so v naši državi različno urejene in po večini združene tudi z obrtnimi ali industrijskimi zbornicami.

Na čelu zbornice stoji od protokoliranih trgovcev izvoljeni odbor v območju zbornice.

Upravne posle trgovske zbornice vodi posebno uradništvo, ki mu stoji na čelu zbornični tajnik.

Trgovske zbornice imajo nalogo, da služijo s svojim strokovnim mnenjem državnim upravi, da vlado obveščajo o položaju in potrebah trgovskega ali obrtniškega stanu, da posredujejo med trgovci in javnimi oblastmi ter da urejujejo odnose med trgovci, obrtniki ali industriji ter njihovim osebjem.

Najvažnejša naloga trgovskih zbornic je, da obveščajo trgovinsko ministrstvo o pomankljivih ali trgovini škodljivih zakonih in uredbah ter zahtevajo njihovo revizijo. Vlado opozarjajo zbornice o nedostatkah ali napakah v prometu in delajo s tem za koristi trgovine in njim sorodnih ustanov. Za izobrazbo in informativno znanje trgovcev skrbijo zbornice s predavanji in obvestili potom tiska. Uspeh dela trgovskih zbornic je predvsem odvisen od znanja in agilnosti zborničnega vodstva in njenega uradništva.

Notranja trgovinska politika stremi za pobijanjem nedopustnih in neutemeljenih konkurenc, urejuje sejme, določa vrste trgovine in pazi, da realni stalni trgovci ne škodujejo preveč potujoči trgovci, krošnjari ali potujoča skladišča in preštevilni sejmi ter ulični kramarji.

Posebno važno je nadziranje borz in borznih terminskih kupcij, s katerim mora država ščititi zdravo trgovino in preprečevati oškodovanje neukih ljudi od strani borznih spekulantov.

Notranja trgovinska politika mora skrbeti za pravilne odnose med trgovcem in njegovim osebjem, skrbeti za dobro in natančno trgovsko statistiko, posebno še za zdrav in razmeram odgovarjajoči trgovski zakon in trgovsko sodstvo itd. Za izobrazbo in vzgojo nara-

ščajo skrbti z ustanovo strokovnih trgovskih šol.

Zunanja trgovska politika.

Tudi pri zunanji trgovski politiki ne more država vedno ščititi samo interese trgovca, ker ga pravilno smatra samo za posredovalca med domačim proizvajalcem in tujim konsumentom pri izvozu trgovini ter se mora ozirati tudi na koristi domačega producenta. Obratno pa mora ščititi pri uvozu koristi domačega konsumenta. Poleg tega pa mora biti državna zunanja trgovska politika prilagojena tudi potrebam in razmeram v tujini.

Že ugodoma smo razdelili zunanjo trgovino v izvozno, uvozno in transitno.

Različne klimatske razmere, vrsta zemlje in v njej se nahajajočih rudnin, vodne sile itd. so vzrok, da ne more vsaka država pridelati ali izdelati vsega, kar služi za lastno porabo, vsled česar je prisiljena kriti svojo potrebo iz inozemstva. Tako je nastala uvozna in izvozna trgovina.

Dolžnost države je, da skrbti za to, da se z neomejenim uvozom ne škoduje lastnim proizvajalcem; nasprotno pa mora paziti na to, da s prevelikim izvozom niso oškodovani domači konsumenti. Ona mora spraviti oboje vprašanj v skladnost in paziti pri tem na koristi celokupnega narodnega gospodarstva. To doseže država s pravilnimi omejitvami uvoza ali izvoza, odnosno s pospeševanjem istega, kar pa se zgodi šele po dolgih, težkih proučevanjih gospodarskega stanja. Edino s pravilnim, previdnim vodstvom zunanje trgovinske politike je mogoče doseči trajen uspeh pri državnih trgovinskih bilanci ter istočasno ohraniti domače gospodarstvo pred katastrofalnimi škodami.

Velike važnosti za zunanjo državno trgovinsko politiko so **konzulati**, ki jih vodijo konzuli ali častni (honorarni) konzuli. Konzuli so državni uradniki, poslani od svoje vlade na vodstvo konzulatov v inozemstvu, častne konzule pa imenuje država iz vrst inozemskih, z upanja vrednih in zmožnih mož, ki vrše svoje opravilo kot častni posel. Konzuli in konzularno osebje so zaščiteni po mednarodnem pravu in upravljajo zade-

ve svoje države in državljanov v tujini.

Nameščenje konzulov se vrši po predhodnem sporazumu med obema državama in morajo imeti pred nastopom svojega mesta privoljenje (eksekvaturu) tuje države.

Glavna naloga konzulov je podpirati v tujini našo trgovino, paziti nad našimi trgovskimi pridobitvami in izvrševanjem

trgovinskih pogodb ter v vsakem slučaju pomagati svojim državljanom.

Proučevati morajo trgovske in gospodarske razmere v inozemstvu in obveščati o tem svojo državo. Od točno sestavljenih poročil konzulov zavisi uspeh naše zunanje trgovine, zlasti izvoznitva, zato se od konzularnega uradništva zahteva velika trgovska naobrazbo in praktične zmožnosti.

Dolžnosti davkoplačevalcev v I. četrtnetju.

Zbornica za TOI v Ljubljani opozarja trgovce na sledeče dolžnosti v januarju:

I. Vložitev davčnih prijav.

Davčne prijave po zakonu o neposrednih davkih je vložiti za pridobitvino in rentnino za leto 1930 na občni javni poziv in v roku, ki je določen v njem.

II. Uslužbenski davek.

Delodajalci so dolžni od uslužbencev pobrane zneske odpremiti davčni upravi najkasneje 15. dan po preteku vsakega meseca.

Oni delodajalci, ki zaposlujejo prosečno največ 20 uslužbencev, plačujejo uslužbenski davek v davčnih znamkah, katere morajo ob vsakem izplačilu nalepiti v davčno knjižico na za to določenem mestu.

Tekom meseca januarja 1930 morajo taki delodajalci predložiti davčne knjižice na vpogled davčni upravi. Še ne izrabljene davčne knjižice se delodajalcem ob tej priliki takoj vrnejo.

III. Davek na poslovni promet.

V istem roku kakor prijavo za pridobitvino so dolžni davkoplačevalci, ki pavzalno plačujejo davek na poslovni promet vložiti prijavo o prometu, doseženem v letu 1929.

Javni računodajci zavezana podjetja in obrati in podjetja, katerih promet je presegel v minulem letu 360.000 dinarjev, morajo voditi knjigo opravljenega prometa.

Taka podjetja odpremljajo davek na poslovni promet v 30 dneh po preteku vsakega četrtnetja. Davkoplačevalci, ki so bili že v letu 1928 dolžni odpremljati davek na poslovni promet po knjigi opravljenega prometa, ga plačajo za IV. četrtnetje 1929 do dne 30. januarja 1930.

IV. Davek na rente.

Davek na rente, ki se pobira ob izplačilu, se mora plačati po seznamu najkasneje v 15 dneh po preteku vsakega polletja, za II. polletje 1929 torej do 15. januarja 1930.

V. Davek potujočih agentov in trgovinskih potnikov.

Ta davek se plača, preden se začne izvrševati poklic v prvi polovici leta v celotnem znesku (1000 Din).

VI. Dospelost direktnih davkov.

Ostali neposredni davki razen zemljarine dospevajo v plačilo v štirih enakih letnih obrokih dne 1. januarja, dne 1. aprila, dne 1. julija in dne 1. oktobra.

Davek, dospel v plačilo, se mora plačati najkasneje v 15 dneh prihodnjega meseca.

Dokler se ne izvrši nova odmera za leto 1930, se plačuje davek po predpisu iz leta 1929.

ERJAVEC FRANC

trgovina usnja

Ljubljana, Stari trg št. 11 a

Trgovinska pogodba s Španijo.

»Službene Novine« objavljajo našo trgovinsko pogodbo s Španijo, iz katere posnamemo, da o kakem kontingentiranju (določitvi največje dovoljene množine) uvoza posameznih vrst ne more biti govora.

Za nas prihaja Španija predvsem v poštev kot odjemalec lesa. Če bi prišlo do kontingentiranja uvoza, ki bi gotovo temeljilo na množini prejšnjega uvoza, bi se mi morali v lesni trgovini s Španijo zopet posluževati italijanskega posredništva, ker je ona prej oskrbovala naš uvoz lesa v Španijo. — Poročali smo že lansko leto o surtaksi za naš les, predno je prišlo do te trgovinske pogodbe. Te posebne takse je bila Italija oproščena, vsled česar smo naš les uvažali v Španijo potom nje.

Naša trgovinska pogodba s Španijo pa bi bila iluzorna, če bi dovoljevala Španiji kontingentiranje in bi nas zopet prisilila k izvažanju potom Italije, katera bi na podlagi prejšnjih uvoženih količin lesa imela tudi sedaj določeno večjo množino.

Koristi od pogodbe bi imela izključno le Španija sama, ki ji je bilo dovoljeno uvažanje nekaterih finih vin. Vendar — kot rečeno — do omejitev uvoza ne more priti že na podlagi pogodbe same, ki sicer dovoljuje Španiji omejitev uvoza gotovih — zlasti njenih monopolskih predmetov.

Uvozne carinske tarife za špansko blago, ki prihaja k nam, so določene za 100 kg posameznih vrst blaga tako: Riž oluščten 7 zlatih Din, neoluščten 3 zl. Din; paradižniki 6 zl. Din; čebula in česen 7 zl. Din; krompir 4 zl. Din; mleta paprika v zavojih do 5 kg 75 zl. Din, drugače 70 zl. Din; sveže grozdje v zavojih do 5 kg 25 zl. Din, drugače 20 zl. Din; suho grozdje v grozdu ali v zavojih do 5 kg; iz Malage v grozdu 75 zl. Din, iz Malage v zrnju 20 zl. Din, ostalo: iz De Denia 10 zl. Din; posušeno meso od breskev v sodih 20 zl. Din; sveže limone prosto, sveže pomaranče 5 zl. Din; banane 5 zl. Din; mandeljni zeleni 10 zl. Din, suhi v

lupinah 20 zl. Din, brez lupin 35 zl. Din; smokve suhe v zavojih do 10 kg 20 zl. Din, drugače zavite 12 zl. Din; olive sveže ali suhe 10 zl. Din; pluta sirova prosto; olivno olje 30 zl. Din; rum z največ 55% alkohola v sodih 175 zl. Din, v drugih posodah 250 zl. Din; žganje od vina v sodih 175 zl. Din, v drugih posodah 250 zl. Din; likerji, poslane ali začinjene pijače v sodih 175 zl. Din, v drugih posodah 250 zl. Din; prevrela vina Jerez ali Malaga do 18% alkohola in ostala vina do 14% alkohola v sodih, balonih, rezervoarjih 45 zl. Din, Malaga ali Jerez do 18% v drugih posodah ali steklenicah 55 zl. Din; ostala vina do 14% 65 zl. Din (ako vina Jerez in Malaga vsebujejo preko 18%, ostala vina pa preko 14% alkohola, se carini za vsak odstotek doda, še 5 zl. Din, in sicer do 22,5%, preko 22,5% pa se carinijo kot močne alkoholne pijače); naravne mineralne vode neoslane 1,40 zl. Din; konzerve od sadja in drugih plodov: meso od breskev neoslane 50 zl. Din; tun v olju 80 zl. Din, ostale konzerve, izvzemši ribe, 80 zl. Din; gladke bombažne tkanine (1 m² preko 120 gr) s 50 niti ali manj 120 zl. Din, 50 do 80 niti 140 zl. Din, preko 80 niti 180 zl. Din; pri tkaninah od 60—120 gr na 1 m² z odgovarjajočim številom niti 180, 180 in 200 zl. Din, ter pri tkaninah izpod 60 gramov na 1 m² 200, 200 in 240 zl. Din; ostale volnene tkanine preko 700 gramov 180 zl. Din, 500—700 gr 230 zl. Din, 300—500 gr 280 zl. Din in izpod 300 gr 300 zl. Din; izdelki iz plutovine v ploščah, komadih, listih 5 zl. Din, kameni, opeke, cevi itd. iz plutovine 10 zl. Din; ostali izdelki iz plutovine, podplati, zamaški brez zveze ali v zvezi z navadno stvarino 75 zl. Din v zvezi s fino in najfinejšo stvarino 200 zl. Din.

*So zdrava in rdeča ličeca moja,
ker mamica kuha mi kavico, PROJA!*

Državni svet.

Za leto 1930 je imenovan državni svet in določen njegov delokrog.

I. oddelek s sledečim delokrogom: zadeve predsednika ministrskega sveta, ministrstvo zunanjih zadev, ministrstvo notranjih zadev, samoupravne zadeve po zakonu o občinah in samoupravni proračuni.

Predsednik dr. Mihajlo Poličević, člani: Lazar Jankulović, dr. Petar Miličić, dr. Vilko F. Baltić. Namestniki: dr. Maksim Rošić in Osman Nuri Hadžić.

II. oddelek z delokrogom: zadeve ministrstva trgovine in industrije, ministrstva prosvete, ministrstva narodnega zdravja in socijalne politike, ministrstva za poljedelstvo in predmeti agrarne reforme, bodisi da je po njih odločal minister ali upravno sodišče.

Predsednik Mihajlo Radivojević, člani: Ivan Skarja, dr. Maksim Rožić, Jan-ko Spasojević in dr. Čeda Mihajlović. Namestnika: Lazar Jankulović in Peter Blagojević.

III. oddelek z delokrogom: disciplinarno pravo, zadeve ministrstva za vojno in mornarico, ministrstva justice in vere.

Predsednik Pera Petrović, člani: Svetislav Paunović, Živojin Babč, Stevan Nešić in Anton Vildović. Namestnika: dr. Aleksander Jemrić in dr. Vilko Baltić.

IV. oddelek z delokrogom: carinske

zadeve, trošarinske zadeve, vsi spori po zakonu o taksah, devize in valute, monopolski pregreški brez ozira na to, katero upravno sodišče je razsodbo izreklo.

Predsednik Miloslav Rajčević, člani: Ilija Djukanović, dr. Rudolf Sardelić, dr. Miša Mušicki in Dragoljub P. Radojlović. Namestnika: Živojin Arandjelović in dr. Štefan Sagadin.

V. oddelek z delokrogom: zadeve ministrstva prometa, ministrstva za javne zgradbe ter pošte in telegrafa, ministrstva za šume in rude.

Predsednik dr. A. Stanišić, člani: Živojin Arandjelović, dr. Štefan Sagadin in Osman Nuri Hadžić. Namestnika: Svetislav Paunović in Anton Vildović.

VI. oddelek z delokrogom: personalne zadeve finančnega ministrstva in ostale upravne zadeve islega; vse zadeve po zakonu o neposrednih davkih, bodisi da je o njih odločil minister ali katerokoli upravno sodišče.

Predsednik Dimitrij Popović, člani: dr. Nikola Djurdjević, dr. Rado Jovanović, Peter Blagojević in dr. Aleksander Jevrić. Namestnika: Ivan Skarja in Jan-ko Spasojević.

Ožji državni svet tvorijo gg.: dr. Mihajlo Poličević kot predsednik, Mihajlo Radivojević kot podpredsednik ter člani: Pera Petrović, Miloslav Rajčević, dr. A. Stanišić in Dimitrij Popović.

Zakon o kontroli kmetijskih pridelkov za izvoz.

»Uradni list« z dne 31. decembra objavlja besedilo tega zakona, na podlagi, katerega je minister za trgovino in industrijo pooblaščen v sporazumu z ministrstvom za poljedelstvo ter po zaslišanju gospodarskih zbornic, združenih zvez in glavnih prizadetih društev odrediti pogoje za kakovost in način vkladanja izvozu namenjenih poljskih pridelkov, pri nekaterih pridelkih tudi čas pospravljanja in način predelovanja ter določiti način kontrole nad izvoznimi poljskimi pridelki.

Ta zakon je ustvarila potreba reha-

bilitacije naših poljskih pridelkov v inozemstvu, kjer je bilo naše blago v mnogih slučajih na zelo slabem glasu, bodisi vsled slabe kvalitete, napačne predelave ali napačnega — prezgodnjega ali prekasnega pobiranja, ali pa tudi samo vsled neokusnega in kvarnega vkladanja.

Kontrolo bodo opravljali posebni — od bana določeni kontrolni organi, bodisi kot uradniki, ali pa bodo za to opravilo poverjeni razni zavodi in komisije z ozirom na vrsto in obseg poslov.

Izvozniki, ki se bodo pregrešili proti

pravilnikom o kontroli poljskih izvoznih pridelkov, bodisi glede časa pobiranja, kvalitete, predelave, načina vkladanja ali kako drugače, zapadejo globi do 50.000 Din, ki se v slučaju neizterljivo-sti spremeni v zaporno kazen.

Pravilniki za ravnanje s posameznimi pridelki izidejo v kratkem v »Službenih Novinah« ter dobe izvršilno moč tri mesece po objavi.

Glede sliv in pekmeza ostane v veljavi še pravilnik ministrstva za trgo-

vino in industrijo z dne 31. avgusta 1929 ter odredba deželne vlade za Bosno in Hercegovino z dne 19. avgusta 1914. — Glede grozdja ostane v veljavi pravilnik trgovskega ministra z dne 11. septembra 1929.

Učinek novih pravilnikov se je pokazal že letos, ker se je z njegovo pomočjo zopet izboljšal položaj bosanskih sliv v inozemstvu, dočim se posledice pravilnika pri grozdju za enkrat še niso mogle pokazati, ker je ta pravilnik izšel prepozno.

Konkurzi leta 1929.

Zagrebsko »Jugoslovansko društvo za zaščito upnikov« je izdalo svojo statistiko o konkurzi v mesecu decembru, katerih je zabeležilo 69 slučajev (lani v decembru 87).

Po posameznih pokrajinah odpade 53 slučajev na Srbijo in Črno goro, 6 na Hrvatsko in Slavonijo, 7 na Slovenijo in Dalmacijo, 2 na Vojvodino ter 1 na Bosno in Hercegovino. Kot smo javili že v 7. lanski številki, je opazati povsod znatno nazadovanje konkurzov, močen porast konkurzov pa izkazujeja Srbija in Črna gora, kjer so posledice gospodarske krize kasneje občutili kot mi. Neznatno so porastli tudi konkurzi v Hrvatski in Slavoniji.

Skupno število lanskih konkurzov znaša 1063 in je za 146 slučajev večje kot leta 1928.

Tudi tu se razmere obračajo na boljše, kar dokazuje dejstvo, da smo lani v prvem polletju imeli 610 konkurzov, v drugem polletju pa samo 453 slučajev.

Po posameznih pokrajinah razdeljeni konkurzi v primerjavi z onimi v letu 1928 kažejo sledečo sliko:

Slovenija in				
Dalmacija	80	69	torej	11 manj
Vojvodina	58	50	torej	8 manj
Bosna in				
Hercegovina	17	13	torej	4 manj
Hrvatska in				
Slavonija	80	85	torej	5 več
Srbija in				
Črna gora	682	846	torej	164 več

Nazadovanje konkurzov v vseh pokrajinah razen zadnjih dveh je razveseljiv pojav in se tolmači s tem, da je poleg dveh slabih letin v Srbiji in Črni gori vzrok velikemu številu konkurzov predvsem ta, da so se trgovske razmere tam kasneje pričele razjasnjevati kot pri nas. Vendar kažejo vsi znaki, da je tudi v tem oziru najhujše že davno za nami in je pričakovati znatnega izboljšanja.

Ker vkljub našemu pozivu še do danes skoraj polovica naročnikov dolguje naročnino, Vas ponovno prosimo: poravnajte!

Naš obstanek in uspeh našega dela je odvisen od točnega plačevanja. Ali naj ponovno trkamo na vrata zavednosti?

Za Vas je plačevanje naročnine malenkost, medtem, ko pomenja to za nas življensko potrebo!

Položnice smo priložili predzadnji lanski številki. Ako ste jo izgubili, dobite na vsaki pošti prazno položnico za 25 par, na katero zapišete naš naslov in našo številko 15.420.

Mi vestno vršimo svojo dolžnost, zato smemo pričakovati, da izpolnite tudi Vi svojo.

U p r a v a.

Gospodarske beležke.

Naša zunanja trgovina aktivna.

Do konca meseca oktobra je bila naša trgovinska bilanca še pasivna za 45 milijonov dinarjev. (Glej 7. številko lanskega letnika).

Naš uvoz v novembru 1929 je predstavljal vrednost 621·8 milijonov dinarjev, izvozili pa smo za 814·1 milijonov dinarjev blaga, vsled česar je naša trgovinska bilanca v novembru krila prejšnjo pasivo in poleg tega postavila celo trgovinsko bilanco za dobo od 1. januarja pa do konca novembra v aktivno za 148 milijonov dinarjev.

V prvih enajstih mesecih lanskega leta je znašal naš skupni uvoz 6995 milijonov dinarjev (predlanskim v istem času 7213 milijonov), vrednost izvoza do konca novembra pa je znašala 7143 milijonov dinarjev, dočim je izvoz leta 1927 v enajstih mesecih dosegel znesek 5875 milijonov dinarjev. V prvih enajstih mesecih lani se je naš izvoz povečal za 1268 milijonov dinarjev, poleg tega pa se je vrednost uvoženega blaga znižala za 218 milijonov dinarjev.

Istodobna trgovinska bilanca iz leta 1928 izkazuje 1338 milijonov dinarjev pasive, medtem ko letošnja izkazuje 148 milijonov aktiv.

Kakor znano, so bile prejšnje trgovinske bilance pasivne. Ta preokret na bolje je dokaz, da se bližamo k rešitvi naših gospodarskih problemov.

Črnomeljski premogovnik

je kupilo podjetje A. Jakl v Krmelju. Za Črnomelj in okolico gotovo pomeni ta nakup gospodarski napredek, ker ni dvoma, da to agilno podjetje ne bi pričelo z racionalno eksploatacijo.

Amerikanska rudokopna družba v Srebrnici.

Komisija ameriških inženjerjev je preiskovala rudnike za živo srebro, svinec in srebro v Srebrnici ter dobila od naše vlade predkoncesijo za izkoriščanje rudnika. Kot se

govori, bo ameriška družba vložila v podjetje 2 milijona dolarjev.

Napredek splitske luke.

V splitski luki je doslej primanjkovalo potrebnih električnih dvigal za vkrcavanje večjih tovorov. Zdaj je ta nedostatek odpravljen s projektom terh velikih dvigal, od katerih je eno že postavljeno.

Cene cinku padajo.

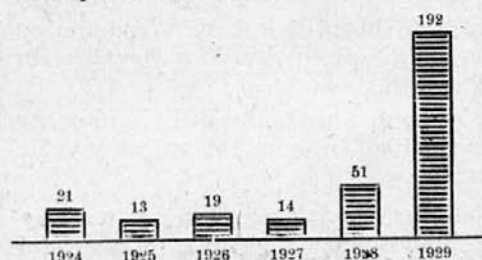
Nazadovanje cen v cinku je povzročilo konkurz enega najmočnejših tovrstnih podjetij v Ameriki.

Svinjski sejem v Križevcih

dne 4. t. m. je bil prilično dober. Od 1670 pripeljanih prašičev je bilo prodanih 472 po ceni 12—15 Din za 100 kg žive teže. Cena je od zadnjega sejma poskočila za 1 Din pri kilogramu.

Zakonodajno delo vlade v pretečenem letu.

Kako plodovito je bilo zakonodajno delo vlade v pretečenem letu v primeri s prejšnjim, je razvidno iz pričujočega diagrama, ki kaže število novih zakonov od leta 1924 pa do danes.

Trgovinska pogodba z Madžarsko.

»Službene Novine« objavljajo ratifikacijo naše trgovinske pogodbe z Madžarsko.

Ta pogodba nima kakega — sicer običajnega — tarifnega dela, marveč sloni na principu obojestranskih največjih ugodnosti. V tem slučaju pa seveda ne prihajajo v poštev kake večje ugodnosti, ki smo jih dali, ali jih uživamo od strani katere tretje države.

V obmejnem pasu, ki je določen na 15 kilometrov na eno ali drugo stran, je dovoljen carine prosti promet za predmete vsakdanje potrebe, t. j. za do 10 kg sena, slame, sočivja, mleka, lesa in oglja, kamenja, zemlje, vinske brozge, tropin, moke in kruha, do 2 kg masla in sira, do 5 kg svežega sadja ter za lastno potrebo dovoljena množina zdravil.

Dvolastnikom je na podlagi dvolastniške izkaznice in propustnice dovoljena prepeljava delavne živine, poljedelskih strojev, transportnih pomočkov, poljedelskega orodja in embalaže proti zavarovanju carine na povračilo.

Točnejše določbe glede mejnega pasu se objavijo še kasneje.

Carinski dohodki od 1. aprila do 31. decembra 1929.

Po carinski statistiki so znašali čisti dohodki iz carine :

v decembru	Din	118,718.211—
v novembru	Din	145,143.521—
v oktobru	Din	153,459.304—
v septembru	Din	140,817.353—
v avgustu	Din	126,443.485—
v juliju	Din	119,390.878—
v juniju	Din	113,349.085—
v maju	Din	131,404.351—
v aprilu	Din	146,915.195—

Skupaj v devetih mesecih	Din	1.188,786.553—
V proračunu je bilo predvidenih	Din	1.108,732.502—

torej so znašali carinski dohodki Din 80,054.051—
več kot je bilo predvideno v proračunu.

Predlanski carinski dohodki v istem času so znašali 1.237,933.496 dinarjev, predvideni pa so bili v proračunu na 1.241,083.322 Din; torej se je l. 1928 dobilo na carini 3,049.826 dinarjev manj kot je bilo proračunano.

Po širnem svetu.

Turčija gradi nove železnice.

Turška vlada je odobrila 850 km novo projektiranih železnic, ki se prično takoj graditi. Stroški gradnje so proračunjeni na 95 milijonov funtov (2517 milijonov dinarjev).

Konkurzi.

Batič Josip, trgovec v Ljubljani, Cesta v Rožno dolino 5. Prvi zbor upnikov pri Deželnem sodišču v Ljubljani, soba št. 140 dne 18. januarja ob desetih. — Priglasitveni narok terjatve do 28. februarja.

Ivanuš Amaliya, trgovka v Mariboru, Gosposka ulica 20. Prvi zbor upnikov pri Okrožnem sodišču v Mariboru dne 9. januarja ob 10. Terjatve je priglasiti do 31. januarja.

Odprave konkurzov.

Škerlec Franc, trgovec v Ljutomeru. Konkurz odpravljen, ker je vsa masa razdeljena.

Hutter Marija v Kočevju. Konkurz odpravljen zaradi razdelitve celotne mase.

Denarstvo.

Gibanje valut v tekočem tednu.

	Uradni tečaj	Prosti tečaj
	Din	Din
1 angleški funt	275—	275.85
1 ameriški dolar	56.30	56.30
1 avstrijski šiling	7.93	7.95
1 belga	7.88	7.85
1 bolgarski lev	—408	—40
1 češkoslov. krona	1.6725	1.67
1 francoski frank	2.219	2.22
1 grška dragma	—734	—74
1 hol. goldinar	22.72	22.76
1 italijanska lira	2.9475	2.95
1 kanadski dolar	56—	56—
1 madž. pengő	9.87	9.89
1 nemška marka	13.50	13.48
1 poljski zlot	6.32	6.30
1 rumunski lej	—337	—34
1 švicarski frank	10.958	10.96
1 španska peseta	7.785	7.75
1 turski pijaster	26.50	26.50

Stanje neizpremenjeno.

»Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4 Prodaja na obroke!

Uvoz zlata v Francijo.

Francija je do konca novembra lanskega leta uvozila 53.3 milijarde frankov zlata, izvozila pa 45.7 milijarde frankov. Torej se je zlata zaloga Francije povišala za 8 milijard.

13-odstotna dividenda »Madžarske narodne banke«.

Na glavni seji »Madžarske narodne banke« se je pretresal lanski računski zaključek ter bo predvidoma določena delničarjem 13-odstotna dividenda, kar pač dokazuje, da madžarski magnati financijelno le ne stojijo tako slabo, kot tarnajo v Haagu.

Kriza italijanske tekstilne industrije.

Vsled splošne industrijske krize v Italiji je najbolj prizadeta tekstilna industrija in industrija za predelavo lanu in konoplje. Največje tovrstno podjetje na svetu, ki obstoji že 55 let in ima 150 milijonov lir delniškega kapitala, je »Lunificio e canapificio« v Milanu. Podjetje je po 35 letih prvič izkazalo tako pasivno bilanco, da ne izplača letos delničarjem nikake dividende, dočim je še lansko leto izplačevalo po 15%.

Pasivnost francoske zunanje trgovine.

Lani do konca novembra je francoski uvoz predstavljal vrednost 53.264 milijonov frankov, ali 5141 milijonov frankov več kot leta 1928 v istem času.

Izvožena pa je bila vrednost 45.676 milijonov frankov, ali 1349 milijonov frankov manj kot leta 1928.

Zunanja trgovina izkazuje do konca novembra lanskega leta 7588 milijonov frankov deficita, medtem ko je izkazovala za isto dobo leta 1929 3696 milijonov frankov izgube. Nazadovanje francoske zunanje trgovine je tedaj naravnost ogromno.

Deficit angleških državnih financ.

Zaključek za prvih devet mesecev angleškega proračunskega leta izkazuje 170 milijonov funtov šterlingov (okoli 47 milijard dinarjev) deficita.

Ta visoki deficit je nastal, ker so se v proračunu na eni strani zmanjšali dohodki, istočasno pa so povečani državni izdatki. Pričakuje se, da se deficit tekom naslednjih treh mesecev zniža; vendar pa je že sedaj gotovo, da bo proračunsko leto zaključeno z znatnim deficitom.

Slabo stanje ruske zunanje trgovine.

Sovjetska vlada potroši ogromne milijone za svoje inozemske trgovske urade, kar pa ji nikakor ne prinese zaželenih uspehov, dasiravno se poleg tega trudi na vse načine dvigniti produkcijo. Zadnja poročila pa celo dokazujejo, da se je produkcija v Rusiji vključno s napotom vlade znižala v teku zadnjih dveh mesecev za 25 do 37% pri važnih industrijah. Dočim je bila ruska predvojna trgovina aktivna za 100 do 180 milijonov rubljev letno, je od leta 1921 naprej tako nazadovala, da izkazuje za dobo zadnjih osem let nazaj še vedno 640 milijonov rubljev skupnega deficita, akopprav je lansko leto bilo zaključeno s 47 milijoni rubljev prebitka. V splošnem pa se opazi slabo stanje celokupne zunanje trgovine zlasti v tem, da sedanji izvoz znaša komaj 57.5% predvojnega izvoza, uvoz pa nasprotno 60.4% predvojnega uvoza. Torej se je uvoz sorazmerno zvišal, izvoz pa sorazmerno znižal. Od predlanskega leta je sicer opaziti znatno nazadovanje uvoza, ki ga je vlada z vsemi sredstvi omejila in istočasno tudi znaten porast izvoza, tako, da je predlanska trgovinska bilanca še izkazala 170 milijonov rubljev deficita, dočim lanska izkazuje že 47 milijonov prebitka. Splošno udejstvovanje Rusije v svetovni trgovini je padlo za celi dve tretjini navzdol v zadnjih osmih letih.

Padanje cene srebra.

Vsled velikih ameriških in kitajskih odprodaj srebra je padla v Londonu cena srebra na 22 penyjev (25.60 Din) za unčo (0.373 kg). Tako nizke cene srebra ni imelo že od leta 1900 naprej.

Prevzetje največjega metalurgičnega podjetja po Nemcih.

Wolfov koncern v Berlinu prevzame rumunsko delniško družbo »Reșica«, ki poseduje največje in najboljše železne in jeklene rudnike v Rumuniji, poleg tega pa še tri kvalitativno najboljše premogovnike in 86 tisoč hektarov sta-

rih, neizkoriščenih gozdov. Podjetje ima tudi lastno tvornico za lokomotive in je z železniškim materialom krilo del rumunskih potreb. Akcijska glavica je znašala doslej 750 milijonov lejev.

Pred ponovnim znižanjem diskonta v Angliji?

Privatni diskont v Londonu je padel že za tri četrt odstotka pod uradno obrestno mero, vsled česar je pričakovati ponovnega znižanja uradnega diskonta.

Ugoden potek jugoslovansko-bolgarskih pogajanj.

Zaradi pravoslavnih božičnih praznikov je jugoslovansko-bolgarska komisija prekinila pogajanja. V dvolastniških vprašanjih se je dosegel popoln sporazum.

Madžarska trgovinska bilanca

izkazuje za prvih lanskih 9 mesecev 128 milijonov pengov deficita. Uvoz je znašal 806 milijonov pengov, izvoz pa 678 milijonov.

Lesni trg.

Dražba hrastovine v Jastrebarskem.

Dne 17. t. m. se proda na javni dražbi v Jastrebarskem pismenim potom 100 hrastovih debel v gozdu Domagovič. Vzklicna cena Din 121.972-60.

Položaj na ljubljanski lesni borzi neizpremenjen. Zaključki so napravljeni v bukovih plohih, tramih in kurivu.

Povprašuje se po sledečem blagu:

Trami: Naročilo S/05. Marka: Črna pika v glavi. 3/3 30 kom. 5 m; 3/4 50 kom. 4 m, 150 kom. 5 m, 150 kom. 6 m, 40 kom. 7 m; 4/4 120 kom. 5 m; 4/5 350 kom. 5 m, 450 kom. 6 m, 30 kom. 7 m; 5/6 50 kom. 6 m, 100 kom. 7 m; 7/9 10 kom. 7 m. — Cena naj se glasi feo vagon Sušak pristanišče.

Vsako množino suhih bukovih okroglice, cena feo vagon meja via Postojna tranzit.

2 do 3 vagone bukovih neobrobjenih plohov, debeline 27 mm, kvaliteta monte, blago zdravo, suho. Cena feo vagon meja via Postojna tranzit.

Več vagonov čistih testonov, dobro izdelanih od 19 cm naprej, z najmanj dve tretjini od 24 cm naprej. Cena naj se glasi feo vagon meja Postojna.

Letvice, smreka, jelka, 12 × 60, 12 × 70, 12 × 80 mm, 14 × 60, 14 × 70 mm, 13 × 60, 13 × 70, 13 × 80 mm, 14 × 80 mm, 18 × 60 mm, 18 × 70, 18 × 80 mm, od 1 do 3-50 m ali samo 4 m ali od 2 m naprej. Cena feo meja Postojna.

Kratice (smreka, jelka) od 12 do 24 mm, po možnosti od 10 do 30 cm širine, vezane. Cena feo vagon meja Postojna.

1000 kom. brzojavnih drogov (smreka, jelka, bor) 7 m in 200 komadov 8 m s premerom v vrhu od 9 do 11 cm. — Cena za m³ feo vagon Sušak pristanišče.

6 komadov jelovih tramov, tesanih glava-glava, 24/29 ali 26/29 cm, od 18 do 20 m dolgih, kompeltirani z merkantilnimi trami. Cena feo vagon nakladalna postaja.

Trami: 8/8 cm 4 m 300 kom., 5 m 200 komadov; 8/10 cm 4 m 500, 5 m 200, 6 m 100 komadov; 11/11 cm 4 m 400, 5 m 700, 6 m 300 komadov; 11/13 cm 4 m 300, 5 m 1200, 6 m 900, 7 m 200, 8 m 100 kom.; 13/16 cm 4 m 100, 5 m 100, 6 m 200, 7 m 200, 8 m 50 komadov; 16/19 cm 8 m 10, 9 m 10, 10 m 10 komadov; 19/21 cm 9 m 10, 10 m 10 komadov. — Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

3000 komadov brzojavnih drogov, dobavnih v treh delih po 1000 komadov in sicer: 80% od 8 m, premera v vrhu 11½—13 cm; 20% od 6-50 m, premera v vrhu 10½ do 12 cm; 20% od 9 m, premera v vrhu 11½

ANTON LUŠIN

borzni senzal za lesno stroko Ljubljana, Gledališka ulica šte. 8/1

(Palača Pokojninskega zavoda)

Pisma: Ljubljana, poštni predal 85. Brzojavi: Lušinant, Ljubljana. Telef. 22-90.

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani šte. 13.999

do 12 cm; 20% od 10 m, premera v vrhu 11½—12 cm; 20% od 12 m, premera v vrhu 11½—12 cm. — Cena fco vagon meja Postojna ali Sušak pristanišče.

4 vagoni hrastovih suhih drv, meterskih, cena fco vagon meja Postojna.

24 komadov borovih, odnosno hrastovih pilotov, 17 m dolgih in 24 komadov 15 m dolgih, s premerom v vrhu 24 cm, s srednjim premerom 30 cm, zdravih, obeljenih, ravnih. Cena fco vagon nakladalna postaja.

Ca. 300 m³ desk, smreka, jelka, III., 40 mm od 1:50 m do 3 m.

Deske, smreka, jelka, 18 mm, 4 m, lahko konične, od 10—16 cm.

Letve, smreka, jelka, in sicer: ca. 10 m³, 6 × 3 cm, 4 m; ca. 10 m³, 6 × 3 cm, 4:50 m; ca. 5 m³, 6 × 3 cm, 5 m; ca. 30 m³, 5 × 3 cm, 4:50 m; ca. 8 m³, 4 × 2:50 cm, 3 m; ca. 10 m³, 4 × 2:50 cm, 4 m. — Cena fco vagon meja Postojna.

Remeljini: 100 m³ 38 × 78 mm 4 m; 30 m³ 34 × 68 mm 4 m; 50 m³ 78 × 78 mm 4 m; kvaliteta I., II., III., monte, ostroroba. Cena fco vagon Sušak pristanišče.

Trami: 4/5 200 kom. 5 m, 30 kom. 6 m, 55 kom. 7 m; 5/6 30 kom. 7 m, 20 komadov 9 m, 64 kom. 10 m, 16 kom. 11 m, 19 kom. 12 m; 6/7 18 kom. 10 m, 9 kom. 11 m, 10 komadov 12 m; 6/8 80 kom. 5 m, 100 kom. 6 m, 20 kom. 10 m, 17 kom. 11 m, 18 kom. 12 m; 7/9 30 kom. 5 m, 52 kom. 6 m, 20 komadov 10 m, 5 kom. 11 m, 10 kom. 12 m; 8/10 10 kom. 10 m, 5 kom. 12 m. Cena naj se glasi fco vagon Sušak pristanišče.

Trami: 4/4 30 kom. 6 m, 30 kom. 7 m, 20 kom. 8 m; 4/5 30 kom. 7 m, 30 kom. 8 m, 20 kom. 9 m, 30 kom. 10 m, 10 kom. 11 m; 5/6 20 kom. 5 m, 30 kom. 6 m, 20 kom. 7 m, 10 kom. 8 m, 20 kom. 9 m, 15 kom. 10 m,

10 kom. 11 m, 10 kom. 12 m; 6/7 20 kom. 6 m, 25 kom. 9 m, 15 kom. 10 m, 10 kom. 11 m, 10 kom. 12 m; 6/8 50 kom. 5 m, 80 komadov 6 m, 30 kom. 7 m, 20 kom. 8 m, 20 kom. 9 m, 20 kom. 10 m, 15 kom. 11 m; 7/9 30 kom. 5 m, 60 kom. 6 m, 30 kom. 7 m, 10 kom. 8 m, 10 kom. 9 m, 5 kom. 10 m, 5 kom. 11 m; 8/10 2 kom. 10 m, 3 komade 11 m, 2 komada 13 m.

Deske, smreka, jelka: 100 do 150 m³ desk, 24 mm, 4 m, kvaliteta III. in IV.

Remeljini, smreka, jelka: 100 m³ polmorav, 38/78, 4 m dolžine.

Trami: 200 m³ (U. T.) se rabi na podlagi poslanih oferiranih not. — Cena fco vagon meja via Postojna tranzit.

2000 m³ hrastovih neobrobljenih plohov, od 2:30 m dolžine naprej, od 60 mm debeline naprej in od 20 cm širine naprej, blago mora biti zdravo, izključene so gnjile grče, ne mesičasto. — Tozadevne ponudbe naj se stavijo od 15—20. januarja 1930. Cene naj se glasi fco vagon Fiume tranzit ali fco vagon meja via Postojna tranzit. Za enkratni prevzem se mora blaga pripraviti najmanj 100 kubičnih metrov.

Pragovi: 100.000 kom. bukovih pragov, 70% I. serije in sicer: 2:60 × 24 × 14 × 15 in 30% serije, 2:60 × 21 × 12 × 13 cm. Tolerira se zdravo srce. Cena fco vagon Sušak pristanišče.

500 m³ bukovih testonov, od 20 mm, 2:25 m dolgih, od 10—30 cm širokih, 2/3 širokih, 1/3 ozkih. Cena fco vagon prihod Sušak pristanišče. Plačilo proti akreditivu.

15 do 20 vagonov smrekovih plohov, neobrobljenih, 100 mm debeline, dolžina 4 in 4:50 m. Roba mora biti lepa in zdrava.

2 vagona suhih hrastovih drv (cepanice). Cena fco vagon meja via Postojna tranzit.

Žito.

Tendenca na žitnem trgu v Ljubljani neizpremenjena. Nudi se sledeče blago — mlevska tarifa, slovenska postaja, plačilo 30 Din.

Batka pšenica nova: 79 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. post., dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 255—257:50.

Batka pšenica nova: 78 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. post., dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 250—252:50.

Sremska pšenica: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 245—247:50.

Sremska pšenica: 77 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 237:50—240.

Slavonska pšenica: 77 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 235—237:50.

Rž: 72/73 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 202:50—205.

Pšenična moka O/G: franko Ljubljana, pri

odjemu celega vagona, plačilo po prejemu blaga, Din 375—380.

Umetno sušena nova koruza: mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 180—182:50.

Umetno sušena nova koruza: navadna voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 185—187:50.

Času primerno suha koruza s kvalitetno garancijo do namembne postaje, promptna dobava, Din 157:50—160.

Ječmen bački ozimni: 66/67 kg: 185 do 190 Din.

Ječmen bački ozimni: 63/64 kg, 170 do 175 Din.

Oves bački novi: 63/64 kg, Din 192 do 195.—.

Vsled preobilice gradiva smo morali danes izpustiti rubriko »Praktični nasveti«, ki jo prinesemo v tretji številki.

Gospod sveta.

Roman bodočnosti.

(Nadaljevanje.)

Nekoliko proč od glavnega stana je zbrana elita svetovnih učenjakov, opremljenih z najrazličnejšimi instrumenti. Ogromni teleskopi gledajo proti nebu. Od zore so preiskovali nebo; a niso opazili ničesar.

Kakor povsod, mora tudi tu Eskande vlakniti svoj nos. In gledajoč skozi velik helioskop klikne:

»Glejte, evol« in s tem alarmira celo okolico.

»Tam, glejte — severozapadno nad rožnatim oblakom!«

Vsi aparati se v hipu obrnejo v naznačeno smer. Kmalu opazijo tudi drugi, da se v višini nad oblakom lomi jo žarki davno zapadlega solnca, kot od nekega kovinskega predmeta.

Glavni stan je obveščen. Izgleda, da je to optična prevara, kajli čez nekaj časa izgine odbijanje svetlobe. — Astronomi se še vedno ukvarjajo z opazovanjem, a ne vidijo ničesar. Pač — nad Orleanskim gozdom se v veliki višini razprošira nepremičen, črn oblak.

Isločasno opazijo značilno naraščanje toplote, ki jim priča, da so Radžezraka pričeli svoj napad na francosko vojsko.

Komandant čaka, ker mu je znano, odlaša, dasiravno se suši listje na drevju in poka v vročini, kol bi se imelo da se oblak spusti polagoma nižje. On vsak trenutek vneli. — Končno: signal za streljanje. Moštvo in učenjaki so že davno odšli v svoja podzemeljska zavetišča. Glavni stan še stoji na odprtem mestu. Nekoliko pogumnejših novinarjev je med njimi. Ne oziraje se na izpostavljenost ognju, ne na možnost uničenja od strani lastnih izstrelkov. Pač ne more biti drugače.

Strahovit je učinek prve salve. Mnogi so pokopani v lastnih podzemeljskih kriptah; kajli zemlja se je stresla kot ob najjačjem potresu. Ponovna eksplozija izstrelkov v zraku povzroči silen — orkanu podoben — zračni prtlisk, ki razmetava stoletna drevesa, kako ne ljudi. Le težki topovi kljubujoče stoje vzlic viharju in oddajajo tudi

drugo salvo, ki poveča orkan in podira drevje kot suhe bilke. — Tretja salva bo pogin vsega, trepetajo vojniki.

Tretje salve ni potreba? Že po drugi čutilijo vsi olajšani naglo padanje temperature in prosleje zadihajo hladni zrak; oproščeni so pekla ubijajoče vročine. Polnih dvajset minut preteče, predno se pomiri razburkano ozračje in si upa moštvo iz podzemskih kript.

Vsaakega neodoljivo vleče radovednost, kaj je s takim treskom padalo na zemljo. — Oficirji vzdrže disciplino. Del moštva ima nalogo, pomagati svojim zakopanim tovarišem, rešili ranjene in zbrati mrtvece; drugi del pa ima zbrati predmete in trupla, ki so po drugi salvi priletela na tla.

Ogledujoč povečini zoglenela trupla, ki so padla iz zraka, doženejo, da so to ostanki azijskih teles. Brezoblični deli neznanih eroplanov iz bleščečega aluminijskega jim ne povedo prvotne oblike istih. — Vsepovsod nad gozdom najdejo čudno, neznano materijo, o kateri tudi učenjaki ne vedo, pojasnil. Šele točna kemična analiza bo določila, gre li za novo prvine, ali je to sestavina že znanih prvin.

Dan je potekel v preiskovanju in popravljanju zavetišč. Pričakovanje, da Radžezraka ponove napad, se ni izvršilo.

Premagani! — Čete so zvečer začele izpraznjevati gozd in se vračati v garnizije. Pariz in Francija sta se odela v svečano obleko. Točno o polnoči pa se je vnel Orleanski gozd in pogorel popolnoma.

Strah in razočaranje zopet zavladalo nad Francijo in nad celim svetom. Gospodje sveta so v resnici nepremagljivi!

Gospod sveta.

Z obupom v srcu je čital v svojem kabinetu ministrski predsednik poročilo komandanta, ki je javljalo, da se je o polnoči ponovno pričelo opazovati naraščanje vročine. Ukaz za streljanje je bil le deloma izvršljiv, ker je v tem trenutku že pričel goreti del gozda in so se ponavljale eksplozije municije na cellem

zasedenem teritoriju. Ljudje so se sicer poskušali rešiti z begom k avtomobilom, a tudi večina teh je bila že v plamenih. Izgube gredo v visoke deset-tisoče ...

Pri študiju potočila ga zmoti tajnik, nudeč mu obširno zapečateni kuverto z znanimi mu trikotnimi znaki.

»Kdo je to prinesel?«

»Neznanec. — Izročil je z izrecnim nalogom, da mora pismo brezpogojno takoj v Vaše roke in naglo odšel.«

Tresoč se od razburjenja odpre predsednik kuverto. Oblika pisma sliči ultimatu suverena. In vsebina:

»Jaz, Gospod elementov, ognja, leda in vetra ukazujem predsedniku ministrskega sveta Francije in poslanikom vseh držav sveta:

Čas je potočil!

Oni, ki vlada vsem elementom, pride zjutraj v notranje ministrstvo, da diktira svoje pogoje za mir.

Poslaniki Anglije, Amerike, Nemčije in Italije imajo nalog, prisostvovati ukazom.

Za mojo popolno osebno varnost jam-

či Pariz, ki bo ob najmanjšem poskusu proti meni izpremenjen v kup pepela.

Mojim nalogom ne ugovarjajte. Ob brezpogojnem sprejetju nastopi mir. V nasprotnem slučaju pa se izvrši niz katastrof, ki bodo oškodovale slednjo državo na svetu!

Oni, ki zapoveduje in ki želi, da ga ubogate.«

Predsedniku pade pismo iz rok. Zdi se mu, da ga je napadla blaznost. Brezupno se odpelje v Elizejsko palačo. — Po preteku ene ure se vrne od predsednika republike.

Telefon, brzjav, radio, avtomobili, eroplani ... Inozemski poslaniki so trenutno pozvani. Garnizija ima povelje za pripravljenost. Časnikarji imajo poseben nalog, naj ne razburjajo naroda. Vse te priprave so kazale, da se hoče Francija upreti, dasiravno si vlada ni niti malo mislila na to, ker je uvidela, da je to nemogoče.

(Dalje prih.)

Motvoz Grosuplje

VELETRGOVINA KOLONIJALNE IN ŠPECERIJSKE ROBE

IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

ZALOGA SVEŽE PRA-
ŽENE KAVE, MLETIH
DIŠAV IN RUDNINSKE
VODE

TOČNA IN SOLIDNA
POSTREŽBA!

ZAHTEVAJTE, CENIK!

Tiskovine

ki jih potrebujete v Vašem poslovanju:
Račune, pisemske papirje, memoran-
dume, cenike, naročilnice v blokih,
kuverte, etikete ter sploh vse komer-
cijske tiskovine Vam dobavi hitro
in lično izdelane po najnižjih cenah

Tiskarna „MERKUR“ Ljubljana
Gregorčičeva ulica 23 - Telefon 2552

Za večja naročila zahtevajte proračune!

„VINOCET“ Tovarna vinskega
kisa, d. z. o. z.

LJUBLJANA

nudi najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pri-
snega vina

Zahtevajte ponudbo!

**Tehnično in higijensko
najmoderneje urejena
kisarna v Jugoslaviji.**

Isarna: Ljubljana, Dunejska cesta 1a, II. nadstr.
Telefon šte. 2389.

Lastnik: Konzorcij za izdajo strokovnega tednika »Mali trgovec«. Za konzorcij in ured-
ništvo: Lojze Zajc. Za tiskarno »Merkur«: Otmar Michálek, oba v Ljubljani.